

శ్రీః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

సేవా శ్రీ శ్రీనివాసరాఘవార్య మహాదేశిక విరచితా

॥ శ్రీహాయ వదనపంచాశత్ ॥

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజమహాదేశికన్

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

*This was typeset using skt, L^AT_EX, Itrans, and the **Tikanna** font.

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

॥ శ్రీహయవదనపంచాశత్ ॥

ఆచార్యాః బహుశః ప్రణమ్య నిగమాంతార్యామహాదేశికాన్
మాన్యం శ్రీయతినార్యభౌమం అనిశం భక్త్యా శరారిం క్రమాత్ |
గోదాం రంగపతేః గుణైరభిగతః శ్రీమత్తురంగాననం
కృష్ణం శ్రీనవనీతనర్తనపరం వందే పరం దైవతం || 1 ||

నాహం యోగిషు కర్మలేషు వివుధేష్వాత్మావలోకిష్వహేః
నాహం భక్తగణేషు వాగ్విలసితేష్వారాధకైకాంతిషు |
నాహం శిష్యసుఘోషణైకముదితేష్వచార్యవర్గేషు వా
కస్మాన్మాం అవృణోర్హయానన విభో త్వత్పూజనార్థం వద || 2 ||

నాహం త్వచ్చరణారవిందమహిమాం జానామి వాచాన్నిధే
నాహం కోమలపుల్లపూర్ణహృదయం జానామి తే శోభనం |
నాహం చింతితుమప్యభీప్సితమితశ్శక్నోమి నానామతిః
హేషారావకృపార్ద్రదృష్టికలనాత్ నాథో మమాసి ప్రభో || 3 ||

నాహం కామజయీ భవామి న శివో మే కామనా భూయసీ
వాప్యారామవిహారగేహాలతికారత్నస్థలీమండపాః |
కృత్వా త్వాం లలనాసహస్రసుభగం లీలారసాలంకృతం
సాధ్వారాధయితుం హయానన చిరాత్ మన్నానసం వాంఛతి || 4 ||

తత్త్వద్వాంఛితపూరణే ప్రియతమాం వాచం వదంత్యాదరాత్
భూరిద్రవ్యసమర్పణే తు బహుధాచారాధయంత్యన్వహం |
పత్నీభ్రాతృసుతాముషాబుధవరాస్సంబంధినః సంస్మృతౌ
దేవ! త్వం తులసీదలేన ముదితో మాం కేవలం పాలయ || 5 ||

సాధుభ్యః చరణారవిందయుగలైకాంతిభ్య ఏవ ప్రభో
 పూర్ణం విత్తమదా వ్యధాశ్చ మహితాఽ విత్తేశ్వరాంస్తాన్ముదా |
 చింతా తీతమహత్వమస్తు భవతః శ్రుత్యా ప్రతీతం పరం
 త్వత్పాదైకరతే హి భూరికరుణాం ఆధత్స్వ మయ్యాదరాత్ || 6 ||

శాస్త్రాణాం నిచయః సుమేరుసదృశః శాంత్యై ప్రజానాం కృతః
 సంఘః కల్పనికాభిమానగతయః ప్రాజ్ఞాజ్ఞసంభేదతః |
 వక్త్రశ్రోతృగణేషు కర్మవిధురేషాంచారశూన్యేష్వహో
 శాంతిశ్శాంతిరితీహ కేవలకథారావో హి జేజీయతే || 7 ||

తుష్టిర్యే పరమా కలావఘునిధౌ వ్యామోహసామ్రాజ్యతః
 భ్రాంతేషు ప్రణయాలయేషు బహుధా ధావత్సు విద్వత్సు చ |
 కృత్యం వేద్మి న వేద్మి సాధుచరితం యత్పాదమూలం శ్రితః
 శ్రీమన్మందిరలేపనాదికరణే తుష్టో హయాస్యం భజే || 8 ||

శ్రీమాఽ నాభిభవస్సదా శ్రుతిగణైః శ్రీభారతీవల్లభః
 వ్యాసస్సూత్రపురాణభారతమురపైః నారాయణాంశో మునిః |
 వేదాంతద్వయసామరస్యకృతిభిః శ్రీవేంకటేశో గురుః
 త్వామారాధ్య హయాస్య! తృప్తిం అభజఽ క్వాహం కథం వా స్తువై || 9 ||

జ్ఞానానందమయం శ్రియా విలసితం శాంతోదితం మే ప్రభుం
 దివ్యానంతగుణోజ్వలం దివిషదాం శ్రేయఃప్రదం శాశ్వతం |
 అఙ్గో దుఃఖమయః శ్రియా విరహితః శాంత్యాదిదూరః ఖలః
 స్తో తుం వాంఛతి చాపలాత్ మమ మనస్తాపం మాం క్షమస్వాదరాత్ || 10 ||

విశ్వాసో విపులస్తథాపి విదుషాం వృత్త్యా మనో ముహ్యతి
 విశ్వవ్యాప్తవిత్తవిభ్రమగతౌ వేదాగమాపాశ్రయే |
 చిత్తం విత్తగతం గతం చ చరితం ధర్మో విలీనః ప్రభో
 మాం దోషైకనిధిం హయాస్య కృపయా పారం నయ త్వత్పదం || 11 ||

ప్రాయస్తద్విముఖాః నయంతి దివసాన్ సౌఖ్యాదిభాజో భువి
 త్వత్పాదైకరతః శ్రమేణ సహితః తాన్ యాచతే భిక్షువత్ |
 పూర్వోపార్జితపుణ్యభోగ ఇతి వా తజ్జన్మవేలేతి వా
 నష్టం తద్ద్యయమమిత్యహేహో తవ పదే హిత్వా క్వ యామి ప్రభో || 12 ||

కేచిన్నాం పరితో హసంతి సరణిం జానాతి నో జీవతుం
 కిం దేవః స్వయమేవ యచ్ఛతి ముఖే స్వాద్యం చ ఖాద్యం సదా |
 భూయస్తే పరితో హసంతు విబుధా జానంతు మామల్పకం
 దేవ! త్వచ్ఛరణారవిందమధుపో జీవామి వాగీశ్వర || 13 ||

మన్నాథే త్వయి రక్షణైకనిరతే లక్ష్మీవిశిష్టే సదా
 వ్యామోహేన వహిశ్చరో వ్యతనవం భూర్యేవ విత్తవ్యయం |
 యే వా ప్రీతిపురస్సరం ధనమదుః స్థానననాస్తేఽధునా
 నిత్యం స్మేరముఖ! ప్రమోచయ ఋణాత్ వాగీశ పాహి ప్రభో || 14 ||

కాలో మోహసహోదరః గ్రసతి మే శక్తిం మతిం శోభనాం
 భక్తిఘ్నీ విపరీతసంశయభరా బుద్ధిర్మదీయా స్థిరా |
 ఖాని స్వేచ్ఛవిహారశక్తిరహితాన్యాత్మాపహారీణ్యహేహో
 దేవ! త్వం కరుణానిరీక్షణబలాత్ వాగీశ పాహి ద్రుతం || 15 ||

ఖ్యాతిం నైవ దదాసి సాధుసమితౌ విద్వద్గణే హృష్యతి
 భూతిం త్వద్విభవప్రచారకరణే రాత్రిం దివం జాగ్రతి |
 శక్తిం దిక్షు సుఘోషణాయ యశసో వేదాంతసూరేస్సదా
 కిం వా తే మయి కోపమూలమవ మాం శ్రీవాజిక్ర ప్రభో || 16 ||

ధన్యోఽహం హరిసేవయా నియతయా సంవిత્తినంభిన్నయా
 కామ్యాభోగవిదురయా మధురయా సంజీవనీరూపయా |
 ఆలోకేన సమర్పణేన వచసాం విజ్ఞాపనేనాదరాత్
 పానేనాతులగంధకృష్ణతులసీధృత్యా శుభాశంసనాత్ || 17 ||

లీయంతం బహుపాతకాని తరసా త్వన్నామ్ని సంకీర్తితే
 జాయంతే కలిదోషవేగవశతో భూయోఽపి నశ్యంతి చ |
 ఉత్పత్తిస్థితినాశతో బహుతరం పాపావృతో మాదృశో
 హే వాగీశ విధత్స్వ పాపనిచయం నిర్లిప్తమస్మిన్ జనే || 18 ||

శుష్కం వ్యర్థం ఉదీరయామి వచనం సర్వత్ర మోహాదినా
 ప్రాయస్తత్ కలహప్రదం చ విఫలం కాలం నయామ్యద్భుతం |
 మాత్సర్యేణ బుధా మితంపచజనాస్సారానభిజ్ఞాస్సదా
 కష్టం మోచయ వాగధీశ కృపయా వాచాటతాదోషతః || 19 ||

మామత్యద్భుతవాజికంధర విభో దీనం దృశా స్వచ్ఛయా
 కల్యాణాకర కల్పకామరతరో తూర్ణం ముదా లోకయ |
 దేవ్యాలింగననిత్యతృప్తివికసత్పద్మేక్షణ త్వం క్షణాత్
 దృక్కోషం తిమిరం విదూరయ కృపావేగేన సంధుక్షితః || 20 ||

మగ్నం సంస్మృతికర్దమే గజమివ గ్రాహేణ కృష్టం దృఢం
 లగ్నం భీషణకామమోహానివిడే జాతే ద్విజం దుర్గతం |
 ఆశాపాశపిశాచభూతనివహోవిష్టం యథా బాలకం
 దుర్వారశ్రమదుఃఖితం హయముఖ! త్రాయస్వ మాం సేవకం || 21 ||

కర్మాణ్యద్భుతశక్తిమంతి బహుధా కర్షంతి ఘర్షంతి చ
 ప్రయిః ప్రాజ్ఞగణోఽపి హాతుమవశో దుఃఖాకరోత్యంతతః |
 వైదుష్యం ధనసంచయః కులమహత్తా ధీరతా వశ్యతా
 నాలం కర్మవిమోచనాయ చరణౌ వాగీశ తే సంశ్రయే || 22 ||

వైశ్చింత్యం నిరపాయసేవనధనం నిర్వాహ ఆశాగణాః
 వైపుణ్యం నిరయాదిదూరవసతిః నేతృత్వమాస్థా ధృతిః |
 నిర్ణీతిః నిఖిలార్థనీతినిరతిః నానాధతాఽనామయో
 నూనం సైంధవకంధరస్య మహాసః సేవాఫలం నిశ్చితం || 23 ||

త్వత్పాదాశ్రయణం వదంతి విబుధాస్సంసారసంతారకం
 సారం సారతరం సదా సుమనసాం సారోత్తమం సాధనం |
 సాధ్యం సాధ్యగణైస్సమాధినియతైశ్చిష్టైరథాంగీకృతం
 యోగక్షేమవహౌ హయాస్య! చరణౌ విందాభి తే సంతతం || 24 ||

త్వత్కార్యం మధుసూదనం తవ తనుర్మాధీష్ట తథా భారతీ
 ప్రాజ్ఞాస్త్వాం మధుసూదనం శ్రుతివశాదామ్రేడయంత్యాదరాత్ |
 మాన్యం మానసమన్వహం మధుమయం మావాసవక్షః పదం
 వృత్తిం కల్పయ సాధు మే మధుమయాం వాగీశ మధ్వాశయ! || 25 ||

పీతం వానరపుంగవైర్మధువనం విధ్వంసితం తావక్తైః
 ధృత్యా దానవపుంగవో మధురపి త్వల్లీలయా నాశితః |
 మధ్వానందసుఖానుభూతివిముఖాః ప్రాజ్ఞా మధుం భుంజతే
 తం త్వేహే మధుమత్తయా కలయితుం వాగీశ మే జిహ్వాయా || 26 ||

అశ్వో మేధ్యమృగో జవస్య విదితః సేనాగ్రగణ్యస్సదా
 హేషా పంచజనోద్భవస్య సదృశో యస్య ధ్వనిర్వీరహా |
 ధీరో ధీరనిషేవితః తవ శిరోఽశ్వస్యాభవత్ భాగ్యతః
 త్వం వేగేన సుహేషయా సపది మాం సంరక్ష వాగీశ్వర || 27 ||

బుద్ధిస్తే దయితా స్మృతిస్సహచరీ ఖ్యాతా శ్రుతిస్సోదరీ
 దివ్యా సా ప్రతిభా సుతా ప్రియసఖీ మేధా ధృతిస్తే స్నుషా |
 భూతిస్సా పరమానుభూతినిచయః సద్వాసనా బాంధవాః
 ఆభిస్సంయుత వాగధీశ భగవన్ మాం సంస్మృతేస్తారయ || 28 ||

మంత్రం సాధు జపేత్ సదైవ మనుజో భక్త్యా నియత్యా భువి
 శ్రద్ధావాన్ స్వరవర్ణ దోషరహితః హిత్యాన్యపర్యం భియా |
 సిద్ధిం విందతి ధీర ఏవ భవతి శ్రీమాన్ స విద్యాతతే
 దుర్గం మంత్రమహం విహాయ చరణౌ తే సంశ్రయే వాగ్విభో || 29 ||

సర్వాభీష్టఫలప్రదాననిరతః శ్రీమాన్ దయావారిధిః

యోగక్షేమవహస్సదా పదయుగే యుక్తాత్మనాం అర్చితాం |
సాధూనాం అభిరక్షణాయ బహుధా దివ్యావతారాన్ వహన్
దేవో వాజిముఖః స్థితం పదయుగే జాగర్తు మాం రక్షతు || 30 ||

దివ్యాపాంగవిశేషతస్త్రిభువనం తే నిర్వృతం సర్వతః

దివ్యం చక్షురితీరితః సుమనసాం త్వం దృశ్యసే శాశ్వతం |
చక్షుస్తే ప్రదదామి దివ్యమధునా పశ్య త్వమిత్సుక్తవాన్
హే చక్షుఃప్రద! దృష్టిమద్య కృపయా దేహి స్థిరాం మే ప్రభో || 31 ||

వేదాంతాధ్వసు శుద్ధభక్తసరణౌ జ్ఞానక్రియామార్గయోః

దృష్టిర్న ప్రసరత్యహో కథమపి స్వల్పాపి మందస్య మే |
వాఢం మాస్తు సుతీక్ష్ణ దృష్టిరధునా స్థూలాపి లోకాయతా
మందీభావం ఉపైతి హంత భగవన్ దృష్టిం స్థిరాం దేహి మే || 32 ||

జ్ఞానం సర్వసుఖప్రసారసుభగం యస్యాస్తి స భ్రాజతే

తత్ జ్ఞానం యది లోకమాత్రనిరతం రవ్యాత్యాదిదం కేవలం |
విజ్ఞానేన పదం ప్రయాంతి యతయస్తే శుద్ధసత్త్వాః స్థిరం
జ్ఞానానందమయం హయాస్యమధునా దేవం ప్రపద్యే తతః || 33 ||

విజ్ఞానం మతివిభ్రమాయ జనతాక్షోభాయ సంపద్యంతే

లోకే పండితపామరస్మయకరం వేదాంతధికార్కం |
యేనాస్మిన్ సమయే మితంపచతయా ముహ్యంతి సర్వే జనాః
జల్పంత్యజ్జజనే హయాస్య కృపయా నైవాస్మి తే వంచితః || 34 ||

వర్ణస్తే వివిధో యుగానుగుణతో విద్యద్భిరాశంసితః

కేచిత్త్వాం ప్రణయప్రకృష్టమనసా పృచ్ఛంతి వర్ణం ముదా |
ఇచ్ఛాతస్త్యమనంతవర్ణం ఇతిచేత్ భక్తః ప్రహష్టో భవేత్
త్వం శుద్ధస్ఫటికామ ఏవ భగవన్ విభ్రాజసే సర్వదా || 35 ||

వేదాత్మా వినతాసుతః స్వయమదాత్ త్వన్మంత్రవర్ణక్రమం
 తేన త్వం శ్రుతిశేఖరార్యగురుణా భక్త్యా ముదాస్తూయత |
 మంత్రం వా వినతార్భకం గురువరం జానామి నో దేశికం
 తస్య శ్రీచరణారవిందయుగలం ధ్యాయామి సంరక్ష మాం || 36 ||

హే వాగీశ! భవత్ప్రభావమఖిలం విద్యాధరా జానతే
 నాన్యే కిం పురుషాస్తథైవ మనుజాః కిం వానరాః పన్నగాః |
 నూనం కాపథగా భవంతి కుజనా యే భక్తిహీనస్త్వయి
 క్షేమాయాహం అనంతదైవవశతః త్వాం భావయేఽహర్నిశం || 37 ||

బుద్ధిర్మే నహి ధావతి స్థిరతరా కుత్రాపి దైవాంతరే
 యేనాహం శ్రుతిశేఖరార్యచరణాం భోజేన కృష్ణస్సదా |
 తేన త్వత్పదపంకజీయమధునా పీతేన కామం సుఖీ
 త్కామ్లాదిరసో హయాస్య రుచయే కల్పేత కస్మా అపి || 38 ||

విత్రానాం వ్యయతః శ్రమేణ బహునా సాధ్యేఽశ్వమేధాదికే
 యావజ్జీవం అతంద్రితేన విధినా కార్యేఽగ్నిహోత్రాదికే |
 సర్వేషూపరతేషు కర్మనిచయాత్ భ్రష్టేషు భీత్యా ద్విజే
 ఆశ్వాస్యో చరణౌ భజామి శరణం విశ్వస్య చాశ్వస్యతే || 39 ||

వ్యర్థాలాప కథాశతాదినిహతా జిహ్వా తథా మే శ్రుతి
 లగ్నే గాఢం అపార్థ దుర్వచవచో గుంఘశ్రుతౌ సంతతం |
 పాదౌ స్వేచ్ఛగతి కరో చ భవతః సేవాతిరిక్తాదరో
 కల్యాణం కథం అప్పుయాం కరుణయా వీక్షస్వ వాగీశ్వర || 40 ||

ఆశా మే మహతి ధనార్జనవిధౌ సత్థ్యాతిసంపాదనే
 సౌధారామసుదీర్ఘాదిరచనే విధజ్జనానందనే |
 గ్రంథానాం అనుశీలనే చ రచనే నాస్తి ప్రవృత్తిః స్వతః
 త్వత్పాదద్వయసేవయైవ దివసాన్ యుక్తాన్ నినిషామ్యదం || 41 ||

వేదోఽనంత ఇతిర్యతే స్మృతిరపి స్మర్తుర్భహుత్వాత్తథా
 శిష్టాచారవిధాపి కాలగుణతో దేశాచ్చ నానావిధా |
 త్రిష్యేతేష్యభిమానమూలగతిషు స్వచ్ఛందనీతేషు చేత్
 పంథానం కముపాశ్రయేవ భవతః సేవాం వినా శాశ్వతీం || 42 ||

ఆనంత్యం గుణకర్మజన్మగతిషు శ్రేష్ఠాభిధానేష్యపి
 జ్ఞాతం నామ వహాన్ అనంత ఇతి చ త్వం భ్రాజసే సర్వదా |
 నాంతోఽస్తీతి పురా త్వయైవ వివృతం శేషోఽప్యనంతోఽభవత్
 పాపానంత్యవహే హయాస్య కరుణానంత్య విధత్సాన్వదరాత్ || 43 ||

సత్యం జ్ఞానం అనంతమద్భుతసుఖం బ్రహ్మోమలం శాశ్వతం
 యో వేదాత్మని సుస్థితం హయముఖం దేవం విపశ్చిత్తమః |
 సర్వాన్ తేన సహైవ కామనివహాన్ ఆప్నోతి దివ్యానితి
 జ్ఞాత్వానంతసుఖాయ సాధు కలయే మన్మానసేనాధునా || 44 ||

స్వాచ్ఛంద్యేఽపి పరావరత్వవిభవే సర్వజ్ఞతాయామపి
 ప్రప్యత్వేఽపి సమస్తసూరినివహేడ్యత్వేఽపి సామ్యేఽపి వా |
 సర్వత్రాప్రతిరుద్ధశాసనరతేఽప్యత్యాదరాత్ పుస్తకం
 ధృత్వా వేదయసి ప్రమాణశరణేర్భావ్యం హయాస్యేతి కిం || 45 ||

న్యాయం తత్కృతుమామనంతి విబుధా యో యత్కృతుర్మానవః
 స ప్రేత్యాపి తథైవ ముక్తివిషయే యద్వా యథా వా భవేత్ |
 శ్రీమాన్ వేదశిరోగురుః తవ కరో సాక్షాత్కరోతి స్మ యః
 స్వీయం హస్త యుగం తథైవ ధృతవాన్ అత్రైవ నో రక్షితుం || 46 ||

నాహం శాస్త్రగణానపైమి హృదయం తేషాం చ సారక్రమం
 యద్వా పండిత మండలీయవివిధాచారాన్ వివేక్తుంక్షమః |
 అద్వా మానసభావరక్షణవిధౌ సంభావనా నాస్తి మే
 చేష్టాం కామపి వాపలేన తనపై తుష్ట్యై హయాస్య ప్రభో || 47 ||

గాయత్ర్యా బహులక్షవార కృతయా మంత్రాంతరాణాం జపాత్
 ప్రాణాయామశతేన దివ్యవచసాం ఆప్రేడనేనానిశం।
 శ్రీమద్భాగవతాదిసూన్యతగిరాం ఆవృత్తిభిస్సూక్తిభిః
 త్వామారాధయితుం ప్రభుర్న చరణాశ్వాస్య తే సంశ్రయే ॥ 48 ॥

హంసారూఢవిధాత్పబోధనపరవ్యాఖ్యానముద్రాకరః
 వేదంతద్వయపారదృక్పరమహం సాద్యేడ్యపాదాంబుజః।
 శ్రీమన్మానసరాజహంసవిపులశ్రీరస్తు మన్మానసే
 వాగీశస్తురగాననః స్ఫటికభూభృత్సత్వవర్ణః సదా ॥ 49 ॥

కల్యాణం తురగాననః కలయతాత్ ఆనందవల్లియుతః
 యోగక్షేమవహస్సమస్తజగతాం యోగాయ మే కల్పతాం।
 భక్తిజ్ఞానవిరాగతాదిసుగుణాస్తోమం విధత్తాం సదా
 నేవాసంపదమద్భుతాం దిశతు మే దైవీం ముదా శాశ్వతీం ॥ 50 ॥

ఇత్థం శ్రీనిధిరాఘవోఽత్రికులజో వాగీశసేవారతః
 తద్దత్తేన దృశా నిరంతరతయా సంసేవమానో ముదా।
 దృష్టిం ప్రాప్య పునః ప్రకాశితమతిః పాదారవిందే స్తుతిం
 దివ్యామర్పయతి ప్రియేణ పఠతాం సంపద్యతాం మంగలం ॥ 51 ॥

॥ ఇతి శ్రీహయవదనపంచాశత్ సంపూర్ణా ॥